Overzicht werkzaamheden *follow up* Europese Raad van 19 en 20 december 2013

Stand van zaken per 24 juli 2014.

Afkortingen

CC : Council Conclusions (Raadsconclusies Raad Buitenlandse Zaken met ministers van Defensie op 18 en 19 november jl.)
CION : European Commission (Europese Commissie)
CSDP : Common Security and Defence Policy (Gemeenschappelijk Veiligheids en Defensiebeleid – GVDB)
ECC : European Council Conclusions (Raadsconclusies Europese Raad op 19 en 20 december jl.)
EEAS : European External Action Service (Europese Dienst voor Extern Optreden – EDEO)
FSJ : Freedom, Security and Justice (Veiligheid en Justitie)
HR : High Representative (Hoge Vertegenwoordiger - HV)
MS : Member States (EU lidstaten)
SME's : Small and Medium Enterprises (Midden- en Kleinbedrijf – MKB)

ISSUE	OBJECTIVES & TASKING
Rendez-vous (CC §4, ECC §22)	CC: Council to revert to security/defence and concrete proposals/work strands (below) *by mid-2014* on the basis of progress report. ECC: in *June 2015 EC* will assess concrete progress on all issues (verifiable steps to implement EC orientations) and provide guidance on the basis of Council report drawing on inputs from CION, HR, EDA. **De Hoge Vertegenwoordiger (HV) heeft in juli gerapporteerd over de uitvoering van de *taskings* van de Europese Raad op 19 en 20 december jl. Wat betreft de initiatieven op het gebied van de defensiemarkt en –industrie ('cluster 3') heeft zij geput uit de eerder op 24 juni jl. vastgestelde *Implementation Roadmap* van de Europese Commissie. Deze informatie vormt de feitelijke basis voor dit bijgewerkte overzicht van alle *taskings*. Het overzicht wordt op verzoek van de Kamer met enige regelmaat geactualiseerd (vorig overzicht met Kamerstuk 21 501-28, nr. 109).** **Italië, dat het EU-voorzitterschap vervult gedurende de tweede helft van dit jaar, heeft kenbaar gemaakt voortvarend de werkzaamheden in dit kader ter hand te willen nemen. De versterking van het externe beleid van de Unie vormt een van de drie hoofdprioriteiten van het voorzitterschap. Halverwege 2015 zal de Europese Raad zich opnieuw buigen over de ontwikkeling van het Gemeenschappelijk Veiligheids- en Defensiebeleid (GVDB).**
Regional strategies (CC §6)	Update or elaborate regional strategies (e.g. gulf of Guinea) **Zie onder *Comprehensive Approach***
Comprehensive Approach	1. Prepare practical improvements for smooth transitioning of missions/operations ("exit strategies").

ISSUE	OBJECTIVES & TASKING
(CC § 7&8, ECC § I.5)	2. Deliver "ambitious" Joint CA (HR + CION).(EC CC: further improving efficiency and effectiveness of CA is a priority). 3. Take forward action plan on nexus development/security **De gezamenlijke mededeling van de Hoge Vertegenwoordiger en de Commissie over de geïntegreerde benadering van 11 december jl. (Join (2013) 30) biedt aanknopingspunten om in EU-verband de civiele en militaire activiteiten in GVDB-kader en op het terrein van duurzame ontwikkeling beter op elkaar aan te laten sluiten. Momenteel wordt door de EDEO de laatste hand gelegd aan een actieplan dat daaraan de komende periode nader invulling moet geven.** **De EU heeft regionale strategieën ontwikkeld voor de Hoorn van Afrika, de Sahel en de Golf van Guinee. Daarbij vormt de geïntegreerde benadering (*comprehensive approach*) het uitgangspunt. Daarnaast wordt nagedacht hoe de EU-aanpak moet worden geherdefinieerd zodra een nieuwe fase in het crisismanagement zich aandient. Dit vergt flexibiliteit en goede afstemming in de planning tussen de verschillende actoren in het inzetgebied, in Brussel en in de hoofdsteden van de lidstaten. Hiermee heeft de EU ervaring opgedaan ten aanzien van de missies in de Democratische Republiek Congo (EUSEC DRC en EUPOL DRC). De geleerde lessen kunnen worden toegepast met het oog op de doorontwikkeling van missies en operaties in andere regio's. De EDEO werkt aan een concept voor dergelijke overgangsmomenten (*transition strategies*).** **De doelgerichtheid van het veiligheids- en defensiebeleid van de Unie kan verder worden vergroot door bij te dragen aan het vermogen van kwetsbare landen en regio's om zelf crises te voorkomen en te beheersen. In aanvulling op capaciteitsopbouw door middel van training en advisering kan worden gedacht aan de levering van basisuitrusting voor veiligheidstroepen die worden getraind. Dergelijke activiteiten maken deel uit van een langere termijn betrokkenheid van de EU op basis van partnerschapsrelaties. Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan een inventarisatie door EDEO van de categorieën uitrusting die hiervoor in aanmerking kunnen komen en de wijze waarop de regelgeving en de financieringsmechanismen hierop kunnen worden toegesneden. Gezien de nauwe relatie met ontwikkelingsactiviteiten gaat de uitwerking van deze *tasking* gepaard met een discussie over de aanpassing van de ODA-criteria.** **Activiteiten ter voorkoming van conflict krijgen tot slot gestalte met de ontwikkeling van een *early warning system.* In toenemende mate voeren de EDEO en de Europese Commissie gezamenlijke conflictanalyses uit die de basis vormen voor de ontwikkeling van vroegtijdige EU respons.**
Equipment support (CC §10, ECC § I-7)	More systematically address requirements for, and poss. limitations to provide equipment necessary for security forces to be trained effectively and sustainably by CSDP missions/operations. CC: HR, together with CION, to propose recommendations *in first half 2014* (incl. priority areas for concrete implementation). ECC: MS, HR and CION to ensure greatest possible coherence btw EU's and MS' actions. **Zie onder *Comprehensive Approach***

ISSUE	OBJECTIVES & TASKING
Internal/External security (CC §11)	Accelerate cooperation btw CSDP (missions/operations) and FSJ **Momenteel wordt bezien op welke wijze EU agentschappen zoals Europol en Frontex beter kunnen worden betrokken bij de uitvoering van GVDB-missies en -operaties. De veiligheidssamenwerking kan bijvoorbeeld in het maritieme domein worden versterkt. Aan dit aspect wordt aandacht besteed bij de uitwerking van de maritieme veiligheidsstrategie van de EU in een actieplan. Daarnaast zijn afspraken gemaakt voor de deelneming van de *European Gendarmerie Force* (EGF) aan EU crisisbeheersing. Deze samenwerking krijgt reeds gestalte in de Centraal Afrikaanse Republiek. De afspraken tussen de EDEO en de EGF worden nader uitgewerkt in een raamwerkovereenkomst.**
Rapid Response (CC§12a&b, ECC§I-8) 1. Planning, conduct, support of civilian missions (CC §12 a, ECC § I-8) 2. EU military rapid response incl. EU BGs (CC§12a&b, ECC§I-8) 3. Lisbon Treaty	1. Further improve planning, conduct, support of civilian missions, notably expedite their rapid deployment and early effective delivery of mandates: 1.1: (i) Implement roadmap established to tackle shortcomings, and regularly report. (ii) Ensure early access to financing of civilian deployments and flexibility in using available resources. ECC: CION, HR and MS to ensure that procedures and rules for civilian missions enable EU to be more flexible and to speed up their deployment. 1.2. Continue work on ensuring ownership, political buy-in and sustainability of results, and regular report. 1.3. Mission support: (i) finalise feasibility study on setting-up Shared Services Centre. (ii) Work on evaluation of missions' impact. 1.4: Financing. ECC: Examine *rapidly* financial aspects of EU missions and operations, incl. in context of Athena mechanism review with a view to improving system of their financing – based on report from HR. 2. Develop more flexible, multi-service suite of voluntary assets, and related mechanisms for making them available. CC: HR to elaborate proposals set out in EEAS Note (on RR/BGs) with a view to swift implementation: 2.1. Strengthen BGs' modularity, to improve operational usability/deployability (incl. through EU RR/Air, Maritime and Land (new) concepts revision). 2.2. Take forward Framework Nation approach. 2.3. Proposals to enhance and streamline exercises with EUBGs and improve certification. 2.4. More structured involvement of EUBGs in advance planning incl. contingency planning 2.5. Regular consultations and exercises at political level by MS in BG on stand-by.

ISSUE	OBJECTIVES & TASKING
	2.6. Close contacts with NATO to develop proposals for synergies. 2.7. Consider financial aspects in view of the Athena mechanism. 3. Look into use of relevant Treaty articles on rapid response, incl. Art. 44 **De EDEO legt de laatste hand aan een kosten-batenanalyse voor de oprichting van een *shared service centre* voor civiele missies en EU speciale vertegenwoordigers. Dit rapport moet in september worden goedgekeurd door de Raad.** **De HV heeft een notitie opgesteld met ideeën en voorstellen over verbetering van de financiering van GVDB-missies en –operaties, mede met het oog op de herziening van het Athena-mechanisme voor de financiering van militaire missies en operaties in de tweede helft van dit jaar. Verhoging van de flexibiliteit van bestaande instrumenten moet bijdragen aan het reactievermogen en de doelgerichtheid en doelmatigheid van het GVDB. De voorstellen worden momenteel met de lidstaten besproken in diverse werkgroepen. De gezamenlijk financiering (*common funding*) van de inzet van militaire capaciteiten via het Athena-mechanisme, de aanwending van het GBVB-budget voor (non executieve) militaire activiteiten, en de financiële voorwaarden voor de toepassing van artikel 44 VEU maken deel uit van de besprekingen.** **Het vermogen van de EU om snel te reageren op crises kan worden verbeterd door *Rapid Response* instrumenten zoals de *EU Battlegroups* (EUBG) beter te benutten. De politieke wil van de lidstaten om gezamenlijk op te treden is daarvoor cruciaal. De EDEO heeft aangekondigd dat tijdens de EU informele bijeenkomst van ministers van Defensie op 9 en 10 september a.s. de aandacht wordt gevestigd op de besluitvorming bij inzet van de EUBG. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de wens van verschillende lidstaten waaronder Nederland om middels politieke consultatie en *scenario-based* oefeningen het inzicht te vergroten in de werking van dit instrument en in de noodzakelijke voorwaarden voor snelle besluitvorming.** **Tot slot is de EDEO begonnen met een herziening van het bredere *EU Rapid Response* concept, die voor het eind van dit jaar moet zijn voltooid.**
Support to humanitarian response (CC §13)	Further work to enhance cooperation **De werkzaamheden op dit terrein maken deel uit van de herziening van het *EU Rapid Response* concept.**
Emerging security challenges (CC §14, ECC § I-9) 1 Cyber (CC §14a)	1. Cyber: implement and take forward CSDP related aspects of EU cyber security strategy.

ISSUE	OBJECTIVES & TASKING
	CC & ECC: HR, in cooperation with EDA and CION, to present *in 2014* EU Cyber defence policy framework. **De EDEO werkt dit jaar samen met het EDA en de Europese Commissie een beleidskader uit voor de samenwerking op cybergebied. De lidstaten worden hierbij nauw betrokken. Het beleidskader richt zich op vijf aandachtsgebieden:** - **de bescherming van communicatienetwerken die worden gebruikt voor de totstandkoming en uitvoering van GVDB-missies en operaties;** - **civiel-militaire samenwerking waaronder betere afstemming van beleid en activiteiten door EU-agentschappen (EDA, ENISA, EC3) met het oog op de ontwikkeling van standaarden, opbouw van kennis, toepassing van geleerde lessen;** - **vergroting van cyber-bewustzijn en ontwikkeling van *best practices* in GVDB-gerelateerde opleidingen, trainingen en oefeningen;** - **ondersteuning van lidstaten bij de ontwikkeling van *cyber defence* capaciteiten;** - **samenwerking met de Navo, de private sector en kennisinstituten.** **Naar verwachting zullen de EDEO, het EDA en de lidstaten op basis van het beleidskader specifieke werkplannen opstellen voor de aandachtsgebieden capaciteitenontwikkeling en opleiding en training.**
2. Maritime (CC § 14b)	2. CC & ECC: 2.1 Prepare, for adoption *by June 2014*, an EU Maritime Security Strategy (including CSDP) on the basis of joint COM from HR and CION to be presented by early 2014. 2.2 Following adoption of EU Strategy, elaborate action plans to implement it, *by end 2014*. **De Raad Algemene Zaken heeft op 24 juni jl. overeenstemming bereikt over de EU Maritieme Veiligheidsstrategie ('strategie'). Deze is bekrachtigd tijdens de Europese Raad van 27 juni jl. Met deze strategie is een belangrijke opdracht van de Europese Raad van 19 en 20 december 2013 uitgevoerd. Hierover is de Kamer in een afzonderlijke brief geïnformeerd (brief minister van Buitenlandse Zaken en minister van Defensie van 16 juli jl.). Een belangrijke vervolgstap op korte termijn betreft de uitwerking van het aan de strategie gekoppelde actieplan, dat zijn beslag krijgt in de tweede helft van dit jaar onder Italiaans EU-voorzitterschap.**
3. Integrated Border Management (CC § 14 c)	3.1 Finalise concept for CSDP support to IBM (end 2013). 3.2 CC: HR to present *by early 2014* an option paper with proposals for further action to support Sahel/Saharan border. **De EDEO werkt momenteel nog aan de GVDB-opties voor de ondersteuning van grensbewaking in de Sahel/Sahara.**
4. Energy (CC § 14 d)	

ISSUE	OBJECTIVES & TASKING
5. Space (CC § 14 e)	4. Strengthen coherence in EU response to energy challenges in defence sector **Het EDA en de Europese Commissie ontwikkelen in samenwerking met de lidstaten een gezamenlijke aanpak voor de toepassing van uitgangspunten zoals energiezuinigheid en duurzaamheid voor de defensiesector. Ook wordt gekeken naar verbetering van de bescherming van kritieke energie-infrastructuur. Hiervoor wordt het door de Commissie ingestelde *Consultation Forum for Energy in the Defence and Security Sector* benut. Dit overlegforum zal vanaf eind 2014 activiteiten organiseren waarmee uiterlijk eind 2015 richtinggevende aanbevelingen kunnen worden gedaan.** 5.1 Work towards adopting international Code of Conduct on outer space. 5.2 Address requirements for high resolution satellite incl. from governmental source **In mei is de derde ronde gehouden van de *Open-ended Consultations on an International Code of Conduct for Outer Space Activities.* Daaraan namen 60 lidstaten van de Verenigde Naties deel.** **Op 2 april jl. is een voorstel van de Europese Commissie bekrachtigd om de ontwikkeling van capaciteiten te steunen die bijdragen aan de bescherming van in de ruimte geplaatste middelen (*Space Surveillance and Tracking*).** **De Europese Commissie, de EDEO, het EDA en het Europees Ruimtevaart Agentschap (ESA) werken samen bij het in kaart brengen en bundelen van de tot heden versnipperde behoefte aan satellietcommunicatie voor veiligheidstoepassingen. Voorts wordt bijgedragen aan de ontwikkeling door lidstaten van een nieuwe generatie satellietcommunicatiesysteem voor overheidsgebruik.**
6. Impact of changes (EC § ECC§ I-9)	6.ECC: HR, in cooperation with CION, to assess impact of changes in global environment, and to report to Council *in course of 2015* on challenges and opportunities for EU **De nieuwe HV zal in de loop van 2015 een visie presenteren op de (gevolgen van de) veranderingen in de veiligheidscontext van de EU. De voorbereidingen hiervan worden ter hand genomen door de EDEO in samenwerking met het *EU Institute for Security Studies.***
Partnerships (CC § 15)	1. Maximise cooperation, taking forward EU-UN Plan of Action 2. Continue strong/coherent/mutually reinforcing EU-NATO cooperation. Further implement practical steps for effective cooperation 3. Give renewed impetus at EU-Africa summit (Apr.) incl. security dimension 4. Continue cooperation 5. Engage dialogue (e.g. ASEAN, counter-piracy group,…)

ISSUE	OBJECTIVES & TASKING
	6. Pursue further signing of Framework Participation Agreements and encourage/foster contributing partners' support to CSDP, develop regular security/defence dialogues and offering opportunities for training & advice. **De EU werkt steeds nauwer samen met de VN in het kader van het daarvoor in 2012 ontworpen actieplan. Dit resulteert in regelmatig overleg op hoog niveau (*EU-UN Steering Committee*), gezamenlijke conflictanalyse en gecoördineerde planning, en de vastlegging van afspraken over uitwisseling van geclassificeerde informatie en de ondersteuning van VN-missies.** **Het strategische partnerschap met de Navo krijgt gestalte bij de ontwikkeling van een gecoördineerde en complementaire aanpak van de crisis in Oekraïne en door regelmatige contacten op stafniveau. Op het gebied van capaciteitenontwikkeling werken de organisaties nauw samen bij het definiëren van prioritaire aandachtsgebieden en het initiëren van nieuwe projecten. Daarmee wordt dubbel werk voorkomen.** **Begin april jl. zijn tijdens de EU-Afrika Top afspraken gemaakt voor versterking van de veiligheidsdialoog, operationalisering van de *African Peace and Security Architecture*, en verbeterde financiering van crisisbeheersingsoperaties van de Afrikaanse Unie. Daarbij is specifieke aandacht geschonken aan het vermogen van kwetsbare landen en regio's om zelf crises te voorkomen en te beheersen (zie ook onder 'Comprehensive Approach').** **Tot slot is de afgelopen periode aandacht geschonken aan de ontwikkeling van de relatie met de landen van het Oostelijk Partnerschap, waaronder de samenwerking bij de uitvoering van GVDB-missies en –operaties (bijdragen van Oekraïne en Georgië).**
Civilian capabilities (CC §18, ECC §I-15)	1. CC: Improve at EU-level mechanisms and procedures to recruit and train civilian personnel for CSDP and increase transparency. ECC: enhance development of civilian capabilities. 2. Possibly revisit ambitions and priorities agreed at Feira taking into account experience and lessons from civilian missions and capability development **Voor het eind van dit jaar zal de EDEO een overzicht presenteren van alle denkbare civiele GVDB-taken. Dit overzicht verschaft inzicht in capaciteitsbehoeften en is daarmee essentieel voor de uitvoering van het civiele *Capability Development Plan*. De EDEO zal tevens de uitkomsten rapporteren van een onderzoek onder de lidstaten naar de beschikbaarheid van nichecapaciteiten.**
Defence capabilities 1. EU-NATO cooperation (CC§20)	1. Continue good cooperation and mutual reinforcement with NATO to ensure complementarity and increase coherence regarding EU military cap. development and NATO DPP (outcomes & timelines)

ISSUE	OBJECTIVES & TASKING
2. Systematic long term cooperation (CC§21, ECC §I-12**)**	2. Develop/foster systematic and long term defence cooperation: ECC: HR and EDA to put forward policy framework by end 2014, in full coherence with existing NATO planning processes. CC (§2-6): Develop EU policy guidance incl. by examining idea of strategic defence roadmap. Approach encompassing:
2.1 CDP (CC §21a)	2.1. Implementation and use of Capability Development Plan
2.2 Transparency & info sharing (CC§21b, ECC§ I-12)	2.2. Increased transparency & information sharing on defence planning
2.3 Demand (CC §21c)	2.3. Consolidation of demand, through harmonised requirements covering whole life cycle
2.4 Incentives (CC §21d, ECC §I-14)	2.4. Develop incentives for cooperation in Europe incl. fiscal measures. ECC: EDA to examine ways in which MS can cooperate more effectively & efficiently in pooled procurement projects, and report back by end 2014.
2.5 Synergies (CC §21e)	2.5. Encourage synergies btw sub regional and multilateral activities
3. Cooperative models	3. ECC: MS encouraged to explore ways to replicate EATC model other areas.
4. Cooperative projects:	4. ECC: Commitment to deliver key capabilities and address critical shortfalls through concrete projects by MS:
	4.1. RPAS: prepare for programme of next generation European MALE RPAS; establish RPAS users community; synergies with CION on regulation (initial RPAS integration into European Aviation System by 2016); appropriate funding from 2014 for R&D activities.
	4.2. AAR: increase overall capacity and reduce fragmentation
	4.3. Satellite Communications: prepare for next generation governmental satellite communications; set up users group in 2014.
	4.4. Cyber: develop roadmap and concrete projects.
5. Counter Improvised Explosive Devices (CC§29)	5. Progress on concrete projects and building on the EU Concept for C-IED towards a Comprehensive EU Strategy to counter this threat
	De HV en het EDA stellen een beleidskader voor systematische lange termijn capaciteitensamenwerking op (*Policy Framework*). Het is de bedoeling dat dit document tijdens de Raad Buitenlandse Zaken met ministers van Defensie in november wordt bekrachtigd. Navolging van succesvolle samenwerkingsvormen zoals het *European Air Transport Command* en gezamenlijke investeringsprojecten voor de ontwikkeling van capaciteiten op de prioritaire aandachtsgebieden verdienen de aanbeveling. Naast het minder vrijblijvend maken van de toepassing door de

ISSUE	OBJECTIVES & TASKING
	lidstaten van de uitgangspunten voor *pooling and sharing* wordt onderzocht welke maatregelen het aantrekkelijker kunnen maken voor lidstaten om dit vaker in de praktijk te brengen (*incentives*). Het EDA verwerkt momenteel de bijdragen van de lidstaten aan de totstandkoming van het *Policy Framework.* **Het militaire *Capability Development Plan* (CDP) wordt momenteel in overleg met de lidstaten herzien. Volgens planning is het herziene CDP vanaf oktober dit jaar van kracht. Het CDP vormt in EU-verband het reguliere kader voor de gezamenlijke prioriteitstelling op het gebied van capaciteitenversterking, dat richting moet geven aan de nationale capaciteitenplanning en besluitvorming.** **De uitwerking van de projecten op de vier prioritaire aandachtsgebieden (op afstand bestuurbare vliegtuigen, tankvliegtuigen, satellietcommunicatie en cyber) geschiedt volgens de in de *taskings* vastgelegde planning.**
Dual use technologies and capabilities (CC §24)	1. CION to maximise cross-fertilisation btw defence (EDA programmes) and civil research programmes 2.CC: CION, EDA, EEAS to examine modalities for dual use capabilities (starting with pilot cases) **De Commissie en het EDA onderzoeken hoe civiel onderzoek in het kader van Horizon2020 en defensieonderzoek dat wordt gecoördineerd door het EDA elkaar kunnen versterken. Hierbij wordt ook uitbreiding van de mogelijkheden van de bestaande *European Framework Cooperation* bezien. De Commissie definieert innovatieve gebieden en toepassingen (*Key Enabling Technologies* - KETs) die interessant zijn met het oog op veiligheid en defensie, in overleg met de zogenoemde *High Level Group on KETs*. Voorts ontwikkelt de Commissie een visie op *pre-commercial procurement*¸ om de afstand tussen onderzoek en markt te helpen overbruggen. De Commissie, het EDA en de EDEO zullen een gezamenlijke appreciatie opstellen van de *dual use* capaciteitsbehoefte met betrekking tot het GVDB (planning onbekend). De Commissie heeft recent een mededeling gepubliceerd over gegevensuitwisseling in het maritieme domein (*Common Information Sharing Environment*), waarin een *pilot project* wordt aangekondigd om dit in de praktijk te laten testen door enkele lidstaten (hierover wordt de Kamer met een regulier BNC-fiche nader geïnformeerd).**
Synergies with EU policies (CC § 25)	1. Ensure that views of defence community are taken into account in Single European Sky 2. Improve info sharing across maritime actors 3. Work with MS on more coordinated approach to increase energy efficiency **In aanvulling op inspanningen van de lidstaten zelf behartigt het EDA de belangen van de Europese defensies bij de uitwerking van beleidsvoornemens voor luchtruimintegratie (momenteel op het terrein van *Single European Sky Air Traffic Management Research*). Voor maritiem beleid en energiezuinigheid zie onder *Emerging Security Challenges.***

ISSUE	OBJECTIVES & TASKING
European DTIB (ECC §16, CC §30)	1. ECC: further develop the necessary skills identified as essential to the future of the European defence industry 2. CC: Identify and further develop concrete measures in support of the EDTIB, including in order to ensure its development across Europe. 3. ECC: Develop roadmap for implementation of CION Communication on security and defence **De Commissie bevordert de ontwikkeling en inschakeling van kennis en vaardigheden op het terrein van veiligheid en defensie middels bestaande programma's (*'Sector Skills Alliances', 'Knowledge Alliances'*) en door openstelling van de *European Structural and Investment Funds.* Voorts wordt een studie uitgevoerd naar de verwachte ontwikkelingen in de defensiesector op dit vlak.** **De routekaart voor de invoering van de voorstellen van de Commissie op het gebied van veiligheid en defensie (*'Implementation Roadmap'*) is vastgesteld op 24 juni jl. en vormt mede de basis voor dit bijgewerkte overzicht.**
EDEM (CC § 31)	1. ECC & CC: Ensure full and correct implementation of the 2 directives on procurement and transfers 2. CC: monitor impact of the 2 directives on EDTIB and on cooperation in Europe **Monitoring van de ontwikkelingen op de defensiemarkt vormt een belangrijke prioriteit voor de Commissie. Dit betreft in het bijzonder de correcte toepassing door de lidstaten van de richtlijn voor aanbestedingen op het terrein van veiligheid en defensie 2009/81. Dit moet leiden tot een evaluatierapport dat uiterlijk in augustus 2016 naar het Europees Parlement en de Raad wordt gestuurd. De komende periode brengt de Commissie het gebruik in kaart van uitzonderingsbepalingen ten aanzien van *government to government sales* en aanbestedingen door internationale organisaties. Hierover zal de Commissie eind 2015 een *guidance note* uitgeven.** **Voor de richtlijn over de transfer van defensiegoederen zie onder *Security of Supply.***
SMEs (CC §32)	CC: Investigate possibilities for additional measures to stimulate European SMEs' participation in the supply chain. Promote greater access of SMEs to security and defence markets as well as R&T. Ensure full implementation of CION SMEs instruments. ECC: promote greater access of SMEs to defence and security markets and to encourage strong involvement of SMEs in future EU funding. **De Commissie wil verschillende instrumenten benutten ter versterking van de positie van het veiligheid en defensie gerelateerde Midden- en Kleinbedrijf (MKB). Het bestaande COSME-programma en de *European Structural and Investment Funds* worden beter toegesneden op de ondersteuning van *dual use* projecten. Het MKB wordt daarbij gestimuleerd om zich in regionale netwerken of strategische clusters te organiseren. Het defensie-gerelateerde MKB**

ISSUE	OBJECTIVES & TASKING
	wordt zoveel mogelijk geholpen om succesvolle projectaanvragen te doen middels voorlichting, netwerkbijeenkomsten en het delen van *best practices.* **Voorts wordt nader bezien op welke wijze de toegang van het MKB tot grensoverschrijdende toeleveringsketens kan worden verbeterd. Met dit oogmerk wil de Commissie een adviesorgaan in het leven roepen waarin lidstaten en de industrie zijn vertegenwoordigd. Tegelijk zal de Commissie goed in kaart brengen op welke wijze de lidstaten de bepalingen in de richtlijn 2009/81 over onderaanneming (*subcontracting*) in de praktijk brengen. Dit moet uiterlijk in juni 2015 resulteren in concrete initiatieven.**
Security of Supply (ECC §2, CC §33)	1. ECC: CION to develop, with MS and in cooperation with HR and EDA, a roadmap for comprehensive EU-wide SoS regime 2. CC: CION with EDA to continue their efforts to enhance and broaden arrangements on Security of Supply at European level. MS to implement the provisions of the EDA enhanced Framework Arrangement on Security of Supply **De Commissie onderzoekt in overleg met het EDA en de lidstaten hoe de leveringszekerheid van defensiegoederen en –diensten kan worden vergroot en ontwerpt hiervoor potentiele maatregelen en een routekaart. De eerste resultaten worden voor het eind van dit jaar gepresenteerd. De routekaart moet voorafgaand aan de Europese Raad in juni 2015 zijn voltooid. Daarnaast onderneemt de Commissie activiteiten die erop gericht zijn om lidstaten zo goed mogelijk gebruik te laten maken van de richtlijn 2009/43 voor de transfer van defensiegerelateerde goederen binnen de interne markt. Het gebruik van deze richtlijn wordt in 2015 geëvalueerd. Tot slot onderzoekt de Commissie de wijze waarop lidstaten de toegang tot defensie-industrie en –technologie zeker stellen (‘*control of defence assets’)* als opmaat naar een mogelijke EU-brede aanpak op dit terrein.**
Standards & certification (CC §34)	CC & ECC: (i) develop by mid-2014 roadmap for defence industrial standards; (ii) produce options for mutual recognition of military certification within EU **Het EDA en de Commissie hebben het voortouw bij de uitwerking van maatregelen voor de harmonisering van industriële standaarden op defensiegebied en van militaire certificering.** **Inmiddels is een plan van aanpak goedgekeurd voor de ontwikkeling van standaarden op defensiegebied en hybride standaarden. Navo afspraken op het gebied van standaardisering en civiele standaarden worden zoveel mogelijk gerespecteerd om dubbel werk te voorkomen.** **Het EDA zal nog een rapport publiceren over de militaire certificering. Hierbij wordt waar mogelijk aansluiting gezocht met civiele certificering. Dit betreft bijvoorbeeld op afstand bestuurbare vliegtuigen, voertuigen en munitie.**

ISSUE	OBJECTIVES & TASKING
R&T (CC § 35 & 36, ECC §18)	Concrete actions to exploit potential for synergies btw civil & defence research, incl. proposals for topics for Preparatory Action on CSDP-related research. 1. CC: CION & EDA to work (with MS, industry and research institutions) on setting up EU framework for mutual use of civilian & military research results for dual use applications. 2. ECC: CION & EDA to work with MS to develop proposals to stimulate dual use research. 3. ECC: Set up Preparatory Action on CSDP-related research **De Commissie en het EDA hebben de opdracht gekregen een gezamenlijk raamwerk voor te bereiden voor (de stimulering van) EU-veiligheidsonderzoek op daarvoor geschikt geachte *dual use* terreinen. In dit kader worden voorbereidingen getroffen voor de totstandkoming van een *Preparatory Action*, in aanvulling op de oormerking van civiel onderzoek via Horizon2020 dat relevant is met het oog op het GVDB (zie ook onder *Dual use technologies and capabilities*). De reikwijdte en de voorwaarden voor een nieuw programma zullen moeten worden vastgelegd in overleg met de lidstaten, de industrie en het Europees Parlement. Aan de beschikbaarstelling van EU-onderzoeksgelden voor specifiek GVDB-onderzoek kan pas invulling worden gegeven bij de totstandkoming van het volgend Meerjaarlijkse Financiële Kader (MFK).**